

Predkladacia správa

Výzvy súčasnosti, ktorým dnes v zmenenej bezpečnostnej situácii čelíme, kladú vysoké nároky na ich komplexné zvládanie. Svojím charakterom si vyžadujú spájať úsilie viacerých krajín, žiadna z krajín nemá dnes schopnosť čeliť týmto výzvam osamotene. Z pohľadu Organizácie Severoatlantickej zmluvy, teda aj Slovenskej republiky ako jej plnohodnotného člena, sa kolektívna obrana stala oveľa výraznejšou kľúčovou úlohou ako tomu bolo v minulosti, a aj naďalej zostáva jednou z jej hlavných zodpovedností.

Základným princípom je pritom predchádzanie konfliktom a vojne, ochrana spojencov, zaistenie slobody rozhodovania a realizácia rozhodnutí, ako aj ochrana hodnôt, na ktorých Aliancia stojí - sloboda jednotlivca, demokracia, ľudské práva a vláda zákona. Schopnosť obrany a odstrašenia je podporená náležitými spôsobilosťami, nukleárnymi, konvenčnými, ako aj protiraketovými, ktoré sa vzájomne dopĺňajú.

Za jeden zo základných elementov aliančnej obrannej stratégie sa už dlhšiu dobu považuje odstrašenie. Hlavným nositeľom zmien aliančnej obrany a politiky odstrašenia je Akčný plán pripravenosti (RAP) schválený na summite NATO vo Walese v roku 2014. Jeho cieľom bolo zaistiť pripravenosť NATO reagovať rýchlo a účinne na nové bezpečnostné hrozby z východu, ako aj z juhu. Ide o najvýznamnejšie posilnenie kolektívnej obrany NATO od konca studenej vojny. Na základe RAP bola následne počas summitu NATO vo Varšave v júli 2016 schválená posilnená zostava obrany a odstrašenia, ktorá poskytuje NATO široké spektrum možností na obranu aliančného územia, obyvateľstva, vzdušného priestoru a námorných liniek pred akýmkoľvek ohrozením z akéhokoľvek smeru. Medzi kľúčové témy samitu vo Varšave a následne aj v Bruseli v roku 2018 patrila téma posilnenia obrany a odstrašenia. Spojenci tak mali možnosť doplniť prijatý balík opatrení na posilnenie kolektívnej obrany, predovšetkým na vonkajšej hranici NATO na jej východnom krídle. Jedným z najzásadnejších rozhodnutí prijatých ešte vo Varšave v oblasti posilnenia kolektívnej obrany bolo schválenie posilnenej predsunutej prítomnosti (*enhanced Forward Presence – ďalej len „eFP“*) NATO v Poľsku, Litve, Lotyšsku a Estónsku. Členské štáty NATO rozhodli o rozmiestnení jednej mnohopráporovej skupiny v každom z uvedených členských štátov. Každú z týchto práporových skupín vedie jedna tzv. rámcová krajina. Počas stretnutia hláv štátov a vlád v Bruseli v júli 2018 krajiny postupne oznámili predĺženie a navýšenie kontingentov, ako aj príspevky od ďalších krajín, ktoré v štátoch Pobaltia a v Poľskej republike začali pôsobiť od roku 2019.

Prezident Slovenskej republiky Andrej Kiska na tomto stretnutí hláv štátov a vlád deklaroval rozhodnutie nepretržite pokračovať v príspevku do eFP aj po júni 2019. Cieľom je aj naďalej spolu s ostatnými spojencami demonštrovať jednotu NATO a odhodlanosť podieľať sa na eliminácii prípadných hrozieb a zároveň zabezpečiť interoperabilitu a vycvičenosť našich ozbrojených síl.